

Spis treści

PRZEDMOWA.....	11
WSTĘP	13
Marksizm Marksa	14
Marksizm w historii XX wieku	15
Kulturowy wymiar klasycznego marksizmu	17
Porażki projektów podejmowanych w imię marksizmu i domniemane „powroty” Marksa	19
Teza neomarksizmu	20
Pojęcie altermarksizmu	22
Polityczna stawka teoretycznej odnowy	23
 CZĘŚĆ I	
MARKSIZM MARKSA.....	29
Rozdział 1 Ekonomia polityczna w służbie rewolucji	31
Uwaga wstępna	31
Krytyka ekonomii politycznej	31
Ujawnienie wyzysku	33
Uzgadnianie wartości	34

Tendencje wewnątrz i na zewnątrz kapitalizmu.....	39
Sposoby produkcji.....	41
Nauka o historii: materializm historyczny.....	43
Rozdział 2 Marksowska „wielka narracja”.....	47
Utopia Marksowska.....	48
Społeczeństwo rynkowe: prolog w niebie.....	49
Pojęcie (właściwie postawione) gospodarki rynkowej.....	51
Metastruktura struktury kapitalistycznej.....	52
Drugi, polityczno-prawny aspekt metastruktury.....	54
Kapitalizm jako wyzysk, alienacja i dominacja.....	56
Współczesne społeczeństwo jako społeczeństwo klasowe....	58
Społeczeństwo dążące do rewolucyjnego kresu.....	60
CZĘŚĆ II	
REWANŻ ORGANIZACJI.....	63
Rozdział 3 Narodziny i trwałość zorganizowanego	
 kapitalizmu.....	65
Rewolucja końca XIX wieku.....	65
Kryzys 1929 roku i rewolucja makroekonomiczna.....	69
Zorganizowany kapitalizm: ocalenie i zagrożenie.....	72
Kompromis socjaldemokratyczny.....	75
Odpowiedź na zagrożenie: neoliberalizm.....	77
Przeznaczenie organizacji w neoliberalizmie.....	79
Rozdział 4 Niedoszły sojusz organizacji i wyzwolenia.....	83
Od awangardy rewolucji do stabilizacji.....	84
Kompromis reakcyjny.....	85
Radikalizacja i normalizacja.....	87
Kierownicza klasa panująca.....	87

CZĘŚĆ III**NEOMARKSIZM KAPITALIŚCI KADRY I SPECJALIŚCI****KLASY FUNDAMENTALNE** 91**Rozdział 5 Drugi rodzaj stosunków klasowych:**

stosunki kadrowe	93
I. Marks jako teoretyk organizacji	93
Przedsiębiorstwo koordynowane poza rynkiem	93
Organizacja sfery finansowej	95
Organizacja a tendencje struktury klasowej	96
II. Niejasności w opisie organizacji w Kapitale	97
„Pojawienie się” organizacji	97
Projekt rewolucyjny	98
Bilans trudny, lecz konieczny	99
III. Kapitalizm i kadryzm	100
Stosunki kadrowe	100
Stosunki kadrowe w historii: kapito-kadryzm i czysty kadryzm ...	102
Formy hybrydalne	104
Specyficzne stosunki między kadrami a pracownikami w kapito-kadryzmie	107
Stosunki między kadrami a ukadrowionymi (<i>encadrés</i>)	108
IV. Logika kadryzmu powojennego	109
Rosnąca autonomia stosunków kadrowych a kompromis	109
Kompromis neoliberalny	111
V. Fiasko kadryzmu biurokratycznego	115
Rynek i demokracja	116
Biurokratyczny kadryzm wobec kompromisu socjaldemokratycznego i neoliberalizmu	117
Raczej Borys Jelcyń niż Michaił Gorbaczow	119

Rozdział 6 Dwubiegunowe społeczeństwo klasowe 121

I. Dekonstrukcja marksowskiej analizy organizacji	123
Marks, wynalazca organizacji jako paradygmatu teoretycznego	123
Funkcjonalny podział i dwa rodzaje stosunków władzy	124

Dwa „czynniki klasowe” połączone w kapitalistycznym „stosunku klasowym”	125
Rynek i organizacja w najszerszym aspekcie.	127
Rynek i organizacja: historyczne etapy czy wzajemnie implikujące się czynniki.	128
Ambiwalencja: teoria kapitalizmu czy filozofia historii?	131
II. Rekonstrukcja nowoczesnej struktury klasowej	132
Wraz z Marksem zacząć od „logicznego początku”	133
Konieczność odnoszenia się do drugiego bieguna	135
Dwa bieguny klasy panującej	138
Trzy frakcje klasy fundamentalnej	139
Walka klasowa, jej strukturalne warunki	143
Ku kwestii politycznej	146
III. Historyczne doświadczenie kolektywizmu	148

CZĘŚĆ IV

ALTERMARKSIZM IMPERIALIZM W RODZĄCEJ SIĘ PAŃSTWOWOŚCI ŚWIATOWEJ

PAŃSTWOWOŚCI ŚWIATOWEJ	153
Rozdział 7 Imperializm i globalizacja neoliberalna	157
Drugi wymiar panowania i wyzysku: imperializm.	158
Globalizacja neoliberalna	161
Nowy układ imperialistyczny ze Stanami Zjednoczonymi w roli hegemonu	163
Rozdział 8 Od państw narodowych do państwa światowego ..	167
I. Współczesny system światowy.	169
Dlaczego państwo narodowe?	169
Dlaczego „system”?	172
Związek systemu i struktury	174
Historia kapitalistycznego systemu światowego	176
Wypaczenie państwa narodowego przez asymetrię systemową ..	177
II. Rodzące się państwo światowe.	178
Dążenie do historycznego kresu	178
Trochę historii.	181
Państwo światowe jako strukturyzacja w skali światowej	183
Korelacja i sprzeczność.	185
Państwo światowe jako forma podmiotowości	186

CZĘŚĆ V ZMIENIĆ ŚWIAT..... 189

Rozdział 9 Polityka neomarksistowska 193

I. Polityka związku: podmiot zbiorowy..... 194

Klasyczny marksizm i klasa robotnicza..... 194

Utrata centralnej roli przez klasę robotniczą..... 196

Pierwsza i druga sprzeczność..... 198

Kwestia ekologii..... 200

O wzajemnych wpływach sprzeczności społecznych
w kapitalizmie..... 200

Klasyczny marksizm wobec drugiej sprzeczności
i wobec wzajemnych wpływów sprzeczności społecznych..... 204

Jedność klas fundamentalnych: partie i ruchy..... 206

Władza, reformy, rewolucja..... 210

II. Kwestia hegemonii..... 211

Gramsciego analiza hegemonii: odczytanie neomarksistowskie..... 212

Dwie logiki hegemonii: kapitaliści/kadry i specjaliści..... 213

Powinowactwa z wyboru..... 216

Hegemonia kapitalistów i instrumentalizacja kadr..... 217

Prawdopodobieństwo i konieczność sojuszu..... 219

III. Kwestia sojuszu: prawica i lewica..... 220

Historyczne szlaki sojuszu..... 220

Prawica i lewica..... 222

Program sojuszu: walka na dwóch frontach..... 224

IV. Gospodarcze postacie sojuszu i jego przekroczenia..... 227

Socjalizm „odwróceniem” kapitalizmu?..... 227

Własność kapitalistyczna i znaczenie zniesienia jej..... 228

Bezużyteczność klasy właścicieli kapitału..... 230

Rynek jest niezbędny, ale w jakiej formie?..... 234

Ekonomiczna polityka reglamentacji..... 237

Kwestia własności w sojuszu..... 238

Walka klasowa w tonie sojuszu..... 241

Rozdział 10 Polityki altermarksizmu 245

I. Polityka ludów..... 247

Od wymiaru lokalnego do narodowego..... 247

Od wymiaru narodowego do kontynentalnego..... 249

Splot klasy i ludów..... 251

CZĘŚĆ V	
ZMIENIĆ ŚWIAT	189
Rozdział 9 Polityka neomarksistowska	193
I. Polityka związku: podmiot zbiorowy.....	194
Klasyczny marksizm i klasa robotnicza.....	194
Utrata centralnej roli przez klasę robotniczą.....	196
Pierwsza i druga sprzeczność	198
Kwestia ekologii	200
O wzajemnych wpływach sprzeczności społecznych w kapitalizmie	200
Klasyczny marksizm wobec drugiej sprzeczności i wobec wzajemnych wpływów sprzeczności społecznych	204
Jedność klas fundamentalnych: partie i ruchy	206
Władza, reformy, rewolucja	210
II. Kwestia hegemonii	211
Gramsciego analiza hegemonii: odczytanie neomarksistowskie ..	212
Dwie logiki hegemonii: kapitałści/kadry i specjaliści	213
Powinowactwa z wyboru	216
Hegemonia kapitalistów i instrumentalizacja kadr	217
Prawdopodobieństwo i konieczność sojuszu.....	219
III. Kwestia sojuszu: prawica i lewica.....	220
Historyczne szlaki sojuszu	220
Prawica i lewica	222
Program sojuszu: walka na dwóch frontach.....	224
IV. Gospodarcze postacie sojuszu i jego przekroczenia.....	227
Socjalizm „odwróceniem” kapitalizmu?	227
Własność kapitalistyczna i znaczenie zniesienia jej	228
Bezużyteczność klasy właścicieli kapitału	230
Rynek jest niezbędny, ale w jakiej formie?	234
Ekonomiczna polityka reglamentacji	237
Kwestia własności w sojuszu	238
Walka klasowa w tonie sojuszu	241
Rozdział 10 Polityki altermarksizmu	245
I. Polityka ludów	247
Od wymiaru lokalnego do narodowego	247
Od wymiaru narodowego do kontynentalnego	249
Splot klasy i ludów	251

II. Mgliste wyłanianie się ludu światowego (<i>peuple-monde</i>) . . .	252
Niesłychana nowina: ludzkość przekształcająca się we wspólnotę polityczną	253
Perspektywa ultraliberalna: prawo bez państwa czy państwo bez prawa?	255
Perspektywa socjaldemokratyczna: uzupełniająca umowa społeczna	257
Jakie perspektywy ma lud światowy (<i>le peuple-monde</i>)?	261
Ekologia jako walka polityczna w skali światowej	262
Klasa pomnożona przez „rasę”	264
Rasa pomnożona przez płeć	266
III. Ku polityce ludzkości	267
Postacie i tożsamość dominacji	267
Nieskończona potęga społeczeństwa światowego	270
Glosariusz pojęć teorii metastrukturalnej	273
Terminy stworzone przez Jacquesa Bideta na potrzeby teorii metastrukturalnej	273
Terminy używane powszechnie, mające jednak w ramach tej teorii stałe stosowane, precyzyjne znaczenie	276
Słowa powszechnie używane, którym w ramach teorii nadano szczególny sens teoretyczny	278
Spis ramek	
Ramka 1. Marks, teoretyk i rewolucjonista	26
Ramka 2. Rynek	37
Ramka 3. Kapitalizm menedżerski	112
Ramka 4. Nota porównawcza	142
Ramka 5. Fora społeczne	209
Ramka 6. Socjalizm rynkowy i socjalizm „samorządowy”	240
Ramka 7. Pomiedzy rzeczywistością a utopią: doświadczenie lewicy antyliberalnej we Francji	243